

Paardenhouderij al groter dan bollenteelt

Het paard rukt op. Waar vroeger koeien in de wei stonden zien we nu steeds vaker paarden. Het economische belang van de paardenhouderij in Nederland wordt geschat op 1,5 miljard en is daarmee groter dan bijvoorbeeld de bollenteelt.

Een provincie als Drenthe profileert zich nadrukkelijk als paardengebied. Het landschap leent zich ervoor en van oudsher zijn er veel hippische evenementen en bedrijven. Daarbovenop komen de duizenden mensen 'van buiten' die een boerderij bewonen met anderhalve hectare grond en een of meer hobbypaarden.

De grote aanwas van hobbyboeren heeft ook een keerzijde, erkent de provincie. Steeds meer mensen ergeren zich aan de vele paddocks, al of niet met een wit hek erom en een bouwlamp erboven. Ook de weilanden vol ridderzuring en met provisorische paardenschuilplaatsen, zijn de liefhebber van het Drentse landschap een doorn in het oog. De 'verpaarding' van Drenthe wordt in één adem genoemd met 'verrommeling' en dat raakt direct aan een ander groot belang in Drenthe: toerisme en recreatie.

Daarom heeft de provincie de stichting SBNL ingeschakeld om paardenhouders in de provincie bewust te maken van de landschappelijke aspecten van hun activiteit. In veel gemeentes kunnen paardenhouders gratis de specialisten van de SBNL raadplegen voor een advies op maat of zelfs een compleet plan. De SBNL, hoofdkantoor Veenendaal, is een organisatie die particulier en agrarisch natuurbeheer ondersteunt en stimuleert. Veelal in opdracht van het

ministerie van LNV of van andere overheden worden projecten voor specifieke doelgroepen opgezet. Rinck Zevenberg is een van de trekkers van het project Zorg voor Paard en Landschap: "Het project loopt goed. We slagen erin betrokkenen duidelijk te maken dat

je met betrekkelijk kleine investeringen heel veel kunt bereiken. We merken dat het bijna altijd onwetendheid en zelden onwil is, waarom mensen landschap of erf verwaarlozen. De drie noordelijke provincies staan achter het project, de meeste gemeentes doen mee en ook het onderwijs toont nu interesse. Als straks ons voorbeeldproject Hof van Alting klaar is, kunnen we het echt tastbaar maken."

AOC Terra en de zorg voor het landschap

AOC Terra MBO Meppel is op verschillende manieren betrokken bij het paardenrusthuis. Hof van Alting is een erkend leerbedrijf. Regelmatig volgen leerlingen van de opleiding Dierverzorging er stage. Maar sinds kort zijn er ook intensieve contacten met de opleiding Bos- en Natuurbeheer.

De Hof van Alting doet mee aan het project Zorg voor paard en landschap. Dit project wordt mogelijk gemaakt door regionale overheden en is erop gericht paardenhouders te betrekken bij landschap en natuurbeheer. Door de aanleg van heggen, singels en andere landschapelementen past de paardenhouderij beter in de natuurlijke omgeving en voegt ze iets toe aan de beleving van het landschap. De uitvoering van dit project is in handen van het SBNL, een organisatie voor particulier en agrarisch natuurbeheer (www.sbnl.nl).

Martijn Stokvis: "Mijn afstudeeropdracht was om de schetsontwerpen voor de Hof van Alting om te zetten in een gedetailleerd plan. Dat betekent alles precies opmeten, uitrekenen hoeveel plantgoed je nodig hebt, welke apparatuur, hoeveel mankracht, en dan alles netjes in excellijstjes zetten. In het voorjaar wordt het plan uitgevoerd, deels door leerlingen van AOC Terra. Ik ben daar natuurlijk bij voor de aansturing. Daar verheug ik me echt op, want dit wordt heel mooi: schaduwboom in de wei, groene hagen langs de bak, een vliergroep om een lelijke meststalo uit zicht te houden, een walnotenboom tegen de vliegen, ... Ik kan daar zelf heel blij van worden."

Bos en natuurbeheer op de paardenhouderij

Ook voor de Hof van Alting is een plan gemaakt voor de herinrichting van het terrein. Het ontwerp is van het SBNL, uiteraard in nauw overleg met de familie Schipper. De vertaling van het ontwerp in een bestek en een plan van aanpak is het werk van Martijn Stokvis. Martijn doet een opleiding Bos- en Natuurbeheer bij AOC Terra MBO Meppel. De herinrichting van de Hof van Alting is zijn afsluitende Proeve van Bekwaamheid. Ook bij de uitvoering van de werkzaamheden zullen leerlingen van AOC Terra worden betrokken. Uiteindelijk is het project Zorg voor paard en landschap een antwoord op wat wel wordt genoemd de 'verpaarding' van het landschap. De Hof van Alting zal straks als voorbeeld fungeren in het streven om paardenhouderijen beter in te passen in het landschap.

De Hof van Alting introduceert: Drenthenieren voor paarden

Paarden worden gehouden om uiteenlopende redenen. Er zijn renpaarden, spanpaarden, hobbypaarden, politiepaarden, melkpaarden, equitherapiepaarden en circuspaarden. En omdat al die paarden ook een mooie oude-dag wordt gegund, zijn er nu ook paardenrusthuizen.

Jan en Jolanda Schipper wonen met drie kinderen en een vijftiental paarden in een fraaie Saksische boerderij in Alting bij Beilen. Op deze boerderij hebben vier generaties Schipper een agrarisch bedrijf uitgeoefend. Eerst een gemengd bedrijf, later melkvee. In 2002 hebben Jan en Jolanda daar een punt achter gezet.

Schipper: "We waren op een kruispunt aangekomen. We hadden een melkquotum van 400.000 liter, minder dan 50 koeien in een verouderde ligboxstal en 33 hectare grond. Het was een kwestie van snel doorgroeien of radicaal het roer om."

Door gezondheidsproblemen werd het het laatste. Een verstandige, maar emotioneel loodzware beslissing. "Boer ben je voor 100%. Afstand doen van je dieren is niet niks." De Schippers gingen echter niet bij de pakken neerzitten. Nadat het grootste deel van de grond verkocht kon worden, werd Jan accountant, gespecialiseerd in het boerenbedrijf, en in de avonduren (CDA-)raadslid in de gemeente Midden Drenthe. Jolanda wilde iets doen met haar achtergrond in de zorg (verpleging), maar ook wel iets met de overgebleven stallen en grond. Het werd een combinatie van beide. In 2006 gingen ze van start met een van de eerste paarden-zorgboerderijen van Nederland.

Paardenrusthuis Hof van Alting

Nog maar een paar jaar geleden was er al-

leen een soort paardenrusthuis in Soest. Nu zijn er alleen in Noord-Nederland al zo'n 10 paardenrusthuizen. Ze verschillen nogal al van elkaar in omvang en karakter. De Schippers hebben gekozen voor een kleinschalige opzet; de opvangcapaciteit is maximaal 16 paarden of pony's. Deze verblijven in ruime 'open front' paardenboxen van 3 bij 3,5 meter. Jolanda Schipper: "Door die openfrontboxen is veel sociaal contact mogelijk, wat de oudjes heel gezellig vinden."

"Het was een kwestie van doorgroeien of radicaal het roer om."

Is dit het gat in de markt?

Jan Schipper: "Nou, zo kijken wij er niet tegenaan. Er is best veel belangstelling voor voorzieningen als die van ons. Maar het is nu ook niet zo dat klanten in de rij staan. Het is best een kostbaar verhaal. De eigenaar betaalt 195 euro per maand voor een paard en 170 voor een pony. Daar zit dan wel

alles bij in: onderdak, voedsel, periodieke dierenartscontrole, hoefsmid ... En alle ruimte die ze nodig hebben; kom daar in het westen maar eens om. We halen er een inkomen uit, maar rijk zullen wij hier niet van worden. Dat hoeft ook niet. Wij hebben natuurlijk een andere vertreksituatie dan een schoolverlater die een onderneming wil beginnen, die zal het waarschijnlijk anders aanpakken."

Waarin onderscheidt de Hof van Alting zich van anderen?

"Een belangrijk verschil met andere paardenrusthuizen is dat bij ons de eigenaar nauw betrokken blijft bij zijn of haar paard. Onze klanten zijn echte liefhebbers, die het niet over hun hart kunnen verkrijgen om hun paard na 15 of 20 jaar trouwe dienst naar de slager te brengen. Ze hebben een band met het dier en zullen dat altijd houden. Daarom houden we hen op de hoogte van hoe het gaat met de gezondheid van hun paard. Eens in de maand komt de dierenarts langs voor een controle. Soms sturen we ook zomaar een berichtje met een fotootje per email. Die eigenaren zijn hier ook altijd welkom, die hoeven geen afspraak te maken. Sommige komen wekelijks even kijken. Maar we hebben ook klanten die in het westen van het land wonen; die komen misschien maar vier keer per jaar."

Wat is er voor nodig om een paardenrusthuis te runnen?

Jolanda Schipper: "Wat mij betreft is het de liefde voor de dieren die centraal staat. Sinds onze melkvee-tijd zijn we al vergroeid met de dagelijkse zorg voor dieren. We hebben zelf paarden, onze kinderen rijden. Maar mijn achtergrond als verpleegkundige is natuurlijk ook niet toevallig. Daardoor ben ik erop getraind om in één oogopslag te zien of iemand wel of niet goed in zijn vel zit. Het klinkt misschien gek, maar bij onze paarden werkt het net zo. Ik zie het meteen als er een aan het kwakkelen is. We hebben te maken met heel oude paarden, soms wel meer dan dertig jaar. Dan ligt de dood natuurlijk steeds op de loer. Als het nodig is, dan worden de eigenaar en de dierenarts meteen ingeseind. Het besluit om een paard te laten inslapen is altijd iets aangrijpends, voor alle betrokkenen. Met die emoties moet je ook kunnen omgaan."

Het is iedere dag een feest om ze 's ochtends de wei in te zien stappen, zegt Jolanda Schipper van paardenrusthuis Hof van Alting. 'Ze hebben hier een heerlijke oude dag. Inderdaad, een beetje Drenthenieren voor dieren.'

